

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek

N^{er.} 33.

22. Marca 1830.

Na Gazetę Lwowską z Rozmaitościami przyjmuje się prenumerata ćwierćroczna od d. 1. Kwietnia do końca Czerwca r. b. po Cztery ZR. 48 kr. w M. K. albo Dwanaście ZR. w W. — PP. Prenumeratorowie raczą złożyć takową przed końcem b. m. w Ekspedycyi C. K. Głównego Urzędu pocztowego we Lwowie, lub na C. K. stacyjach pocztowych na prowincyi.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Wiednia dnia 13. Marca. —

N. Pan raczył przez posunięcie Józefa Maroszany na pierwszego Kommissarza Cyркуłowego opróżnione miejsce Kommissarza Cyркуłowego drugiej klasy, nadać Ignacemu Hitzgern, Kommissarzowi Cyркуłowemu trzeciej klasy.

Dalsze Numera Gazety Wiedeńskiej zawierają piąty i szósty spis darów dobroczynności podane N. Panu przez Kommissyją dla dotkniętych powodzią ustanowioną. Summa darów w tych spisach wykazana, wynosi 7,258 ZR. 16 kr.; — przez składkę powszechnie zbieraną weszło 1793 ZR. 50 kr.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Królestwo Polskie.

— Z Warszawy d. 12. Marca. —

N. Pan udzielił raczył medal srebrny z napisem: *za uratowanie ginących*, Felixowi Sokalskiemu, słudze miejskiemu miasta Kamieńczyka, za ocalenie w d. 15. Czerwca r. z. życia Piotrowi Cymermanowi, tonącemu w rzece Bugu.

N. Pan raczył udzielić pensyję przez szczególniejszą łaskę, J. Pani Augustcie Bogusławskiej, wdowej po byłym dyrektorze teatru narodowego.

Rossyja.

— z Petersburga d. 15. (27.) Lutego. —

W d. 27. b. m. na obiedzie galowym w zimowym pałacu, było zgromadzonych 700 osób, pomiędzy którymi znajdowali się wszyscy Jenerałowie i wyżsi Oficerowie, którzy powrócili z wyprawy tureckiej, niemniej krajowi i zagraniczni dyplomacy, którzy byli w obozie w czasie prowadzenia tej wojny. Stoły były nakryte w wielkiej sali Sgo Jerzego i w sali białej. — W pierwszej naprzeciw tronu stał stół rodzi-

ny cesarskiej, przy którym zasiadała rodzina cesarska, Xiążę Albrecht Pruski i Wirtemberscy Alexander i Ernest. Oprócz tych siedzieli dama honorowa Xiężniczka Frejlina Orłów Cemińska, Hrabina Modène, Xiężna Urussow, Pani Baranow, Posłowie: Francuzki, Duński, Hanowerski i Pruski; Jenerał Pruski Baron Müffling, Jenerał Hrabia Tołstoj, Minister Domu cesarskiego Xiążę Wołkoński, Jenerałowie Adjutanci: Hrabia Langeron, Wassilczykow, Depreradowicz i Xiążę Trubeckoj, Minister skarbu Hrabia Kankrin, Jenerałowie Adjutanci: Baron Jomini, Borosdin, Hrabia Toll, Hrabia Pahlen, Potemkin, Wicekanclerz Hr. Nesselrode, Koniuszy Hr. Modène, W. Marszałek Dworu Naryszkin, Mistrz Obrzędów Hr. Potocki, naczelny Kapelan Musowski, Jeneralny Inspektor lekarzów armii Baronet Wyllie; przewodniczący w Ministeryjum sprawiedliwości Daszkow, Hr. Matusiewicz, Senator Borosdin i Oficerowie Francuzcy, Pruscy i Austryjaccy. Naprzeciwko tego stołu stało 8 stołów dwoma rzędami wzdłuż sali, przy których siedzieli Oficerowie pułków: Preobrażeńskiego, Semenowskiego i Izmajłowskiego, Jenerałnego sztabu, grenadyjerów gwardyi i pułku Pawłowskiego. W sali białej obiadowali przy 7 stołach Oficerowie gwardyi artyleryi, gwardyi strzelców, gwardyi Finlandzkiej, gwardyi dragonów i ułanów, huzarów, strzelców konnych, kozaków, tatarów krymskich, wojsk linijowych, batalijonu saperów, kawaleryi, konnych pionijerów i brygady pociągowej. Przy stole w sali S. Jerzego zasiadali przewodniczący w Ministeryjum wojny i Jenerał Adjutant Hr. Czerniszew: Komendant korpusu żandarmeryi Jenerał Adjutant Alexander Benkendorf; Jeneralny Kwatermistrz Paweł Hr. Suchtelen; Jenerałowie Adjutanci: Uszakow i Szypow; Jenerał-Majorowie: Szypow, Arbusow i Bergmann; w białej sali: Jenerałowie Adjutanci: Czyczeryn, Xiążę Menzykow, Suchosanet, Sasonow, Adlerberg; Jene-

rałowie Hr. Nosti i Poleszko. W czasie uczy grała muzyka w sali portretowej. Przy końcu obiadu N. Pan zaszczycił przytomnych przez toast: *na pomyślność walecznych wojowników Rossyjskich*; poczem W. Xiążę Iłchał wniósł toast za zdrowie cesarskie, a w tej chwili zapewne każdy był przejęty zapałem i uwielbieniem dla swego walecznego i nieocenionego Monarchy.

Pszczola północna w jednym z ostatnich Numerów swoich umieściła artykuł: *Uwagi nad Rossyją w r. 1829*; i udziela w tymże następującego wykazu środków i urządzeń, które Cesarz Jmć w tym przeciągu czasu przedsięwziął wewnątrz Państwa dla dobra kraju: „Szczególniejszą uwagę zwrócono na oświecenie publiczne, to źródło każdej wielkości. Wyszyły nowe rozporządzenia dla gymnazyjów i szkół obwodowych; szkoła Petropawłowska w Petersburgu, która już wielu pożytecznych ukształciła obywateli, otrzymała nowe prawa; założoną została nowa szkoła chirurgii, której niedostatek dawno czuć się dawał; urządzono nową szkołę teatralną, i poczyniono nowe urządzenia do wykształcenia krajowych artystów; instytut leśny, w którym kształcili się urzędnicy, w najznamnitszym zawodzie bogactwa krajowego, został na nowo urządzony; w prowincyjach kaukaskich założono nowe szkoły, aby dobroczynne skutki oświecenia rozszerzyć do ludów Azji jeszcze nieoświeconych. W Odessie założono instytut dla panien szlacheckich, owę podstawę wychowania dobrych żón i matek, od których zawisł los całych pokoleń. Szkoła założona roku zeszłego dla dzieci urzędników kancelaryjnych, otrzymała nowy dodatek do uposażenia, aby mogła przyjmować pensjonistów; instytut drogowy ku wspieraniu przemysłu krajowego, został na nowo urządzony. W Moskwie powstał dóm roboty dla kobiet i szkoła marynarzy stanu prywatnego, i instytut ten w najpóźniejszych czasach przyczyni się bez wątpienia do wielkich korzyści we wszystkich gałęziach przemysłu krajowego i handlu. Roku przeszłego wyznaczone były nagrody dla południowej Rossyi za postęp w ogrodnictwie i leśnictwie; w Gubernii Nowogrodzkiej dozwolono kopać węgle kamiennie bez opłaty do Skarbu; w Tule zawiązało się towarzystwo w celu wyrabiania cukru z buraków. Urządzono radę handlową złożoną ze wszystkich stanów, mającą na celu ożywić przemysł narodowy, i jako skutek dobroczynnych instytucyj ujrzała Rossyja po pierwszy raz w swojej północnej stolicy wystawę ojczystych produktów, nie mogąc swojemu bogactwu zaprzeczyć zasłużonych pochwał. Sprawiedliwość

była zawsze pierwszym bodźcem Monarchy i pierwszym życzeniem jego serca. Wzrok jego przeniknął ciemność więzień a sprawiedliwość jego wydała wyrok do przyspieszenia spraw uwiezionych. Łagodne serce jego obmyśliło środki do ulżenia losu wskazanym na wygnanie, i wydano rozkazy, aby wszyscy wygnancy opatrzeni byli w ciepłą odzież. Prawa muszą dla przykładu sądzić przestępców, atoli serce Monarchy lituje się wszędzie nad nieszczęśliwymi, gdzie się tylko znajdują. Duchowieństwu rossyjsko-greckiemu otworzono nowe źródła pomocne ku lepszemu wykonywaniu ich obowiązków. Aby stan szlachecki podnieść i klasę zarobkową wesprzeć, klasa opłacająca podatki została od służby uwolniona. Procenta od kapitałów zabezpieczonych zostały z 5 na 4 zmniejszone, aby przez to podnieść wartość dóbr nieruchomości i zwrócić kapitały przemysłowi i handlowi. Bardzo wiele uczyniono dla ludzkości i obyczajów, iż przedsięwzięto środki, aby urzędników, postępujących niesumiennie i złe przykłady niższej klasie dających, zmusić do pełnienia swojego obowiązku. Uchyłono wiele nadużyć, pochodzących z przyjmowania do klasztorów ludzi wyznania katolickiego; przedsięwzięto środki mające na celu zmniejszenie liczby żydów w dobrze urządzonych prowincyjach Kurlandyi i Inflantach; nakoniec w powiększającym się coraz bardziej Petersburgu założono szpitale i inne dobroczynne instytuty.

Szwecyja i Norwegija.

— Z Chrystyanii d. 24. Lutego. —

Sejm norwegski zwany Storthing, zagajony został d. 19. b. m. następującą mową w imieniu Króla, przez radcę stanu Colletam odczytaną: »Dobrzy Panowie i mężowie norwescy! Konstytucyja norweską z d. 4. Listopada 1814, zwoluje Deputowanych na Sejm już po raz siódmy. Przyjemnie mi jest, zapewnić was, że w przyjacielskich stosunkach z Mocarstwami zagranicznymi żadna nie zaszła zmiana. Zdanie sprawy uwiadomi was o terazniejszym stanie państwa i o działaniach rządu w ciągu dwóch lat ostatnich. Nie bardzo kwitnące położenie Norwegii, będące naturalnym skutkiem czasów i wydarzeń, wznawiających bolesne wspomnienia, nie dozwoliło mi uczynić tyle dobrego, ile zamierziałem. Z tém wszystkiem, sprawy szły zwyczajnym biegiem, a dla pomyślności kraju uczyniło się ile można było. Sztuki, umiejętności i instrukcyja publiczna, doznają takiego wsparcia, jakie tylko odemnie zależy, a rząd przyspieszał wypracowanie kodexu karnego. Okoliczności handlowe niepomysłne są dla zarobku,

co wpływało koniecznie na podatki bezpośrednio; jednakże kassa publiczna mogła opędzić wydatki i spłacić część długu narodowego, tak, iż nie potrzebowaliśmy korzystać z dozwolonego mi w banku kredytu. Starania moje o wywóz drzewa, nie mogły być jeszcze uwieńczone pomyslnym skutkiem, a wywóz innych płodów małe przyniosł korzyści, jednak cła więcej przyniosły, niżesmy obliczyli. Pożyczka z roku 1828 jakkolwiek nie wielka, posłużyła wielce do zapomożenia klasy produkującej, tyle ważnej dla społeczności. To, com uczynił dla rolnictwa, przez dozwolenie składania zboża, zamiast za- ległych podatków i przez daną pomoc instytu- towi rolniczemu, nie należy brać według po- trzeb kraju, ale według środków, jakimi roz- rządcą mogłem. Roboty około komunikacyj wewnętrznych, ciągle postępowały. Ze sprawo- zdania przekonacie się, żem się starał o po- myślność i honor Norwegii. Nie wywiedziecie z niego nadzwyczajnych wypadków, obudzają- cych podziwienie, gdyż zasoby nasze, nie do- zychalają nam łudzić się, lub mieć nadzieje prze- sadzone, ale to przynajmniej będzie wam wi- doczne, że Norwegija naprzód postępuje. Dzia- łania administracyi przekonają was, że ciągle zmierzała do pokoju, szczęścia ogółu i poje- dynczych. Te prawdę Mości Panowie miejcie w pamięci! Wspierajcie moje zamiary ku owe- mu celowi! Bądźcie wzajemnie zgodni, sprzyjajcie narodowi bratniemu i bądźcie sumienni w trzy- maniu się konstytucyi z d. 4. Listopada. Tym sposobem staniecie się godni widocznych dobro- dziejstw, które opatrność Norwegii wyświad- czyła, gdyż dzieje wszelkich narodów i wieków wykazują najoczywiściej, że nigdy część kraju nie rozwiązała swego połączenia i jak Norwe- gija, nie stała się krajem niepodległym bez po- przedniego poświęcenia wielu swoich synów i z- pustoszenia wsi i grodów. Podziękujmy Wszech- mocnemu za pokój! Bodajby miłość rozumnej wolności była waszą przewodniczką! Wtenczas, oświeceni pochodnią doświadczenia i z umiar- kowaniem działając, podzielicie ze mną zaszczyt z pomnożenia szczęścia ojczyzny. Bodajby opatr- ność pobłogosławiła waszym obradom! Zostaję przychylnym sejmowi i narodowi norweskemu. Dano na zamku Sztokholmskim, dnia 27. Stycz- nia 1830. c

Niemcy.

Król Jmé Bawarski raczył Ministra Stanu i Je- nerała Lejtanta Maillot de la Treille, uznając jego długie i pożyteczne dla kraju usługi wy- nieść do stanu Barona królestwa. Podobne od- znaczenie i z takich sanych powodów otrzymał Jenerał - Major Adjutant Króla Washington.

JKW. Następca tronu praskiego z małżonką swoją przybyli w d. 26. Lutego do Drezna dla odwiedzenia rodziny królewskiej.

Zjednoczone Niderlandy.

Pomiędzy znakomitszemi Jawańczykami, któ- rzy się poddali naszemu rządowi, znajdują się także, jak donosi jeneralny Gubernator, trzej bracia sławnego Diepo Negoro. Ważniejszym jednak nierównie jest poddanie się Xięcia Mang- ko Boemi, który w dniu 28. Września w Dio- kiokarta złożył przysięgę wierności rządowi niderlandzkemu.

Wielka Brytania i Irlandyja.

W dniu 24. Lutego były pokoje w pałacu kró- lewskim w Windsorze. Jeneralny Auditor zdał Królowi Jmci sprawę względem wyroków przez różne sądy wydanych. Potem odprawił Monarcha radę tajną; dalej dał posłuchanie Lordowi Kan- celerzowi, Xięciu Wellingtonowi, Hr. Bathurst i Ministrowi Peel. Poczém był u Króla wielki obiad, na którym znajdowali się: Xiążę i Xiężna, Klarencyi, wszyscy Minisjrowie gabinetowi i zna- czna liczba innych znakomych osób.

W Izbie wyższej podał Lord Bexley prośbę z licznemi podpisami angielskich żydów, tój osno- wy, iżby ściągające się do nich prawa były wy- raźniej i dokładniej ułożone i by do wszystkich przywilejów innych angielskich poddanych byli przypuszczeni. Lord rzekł, iż w dawniejszych czasach, był systemat okrucieństwa i prześlado- wania przeciwko żydom, i że ich przed trzema set laty z wyspy wygnano; atoli gdy onym po- zwolono wrócić się, nie trzymano się już wspo- mnionego systematu i stosunki ich według czasu, zostały poprawione; lecz niustannie znosili nie- dołę, iż praw ich niustanowiono. Prawa doty- czące się żydów tak są ciemne i niepewne, iż najwięksi prawoznawcy przy wykładzie onych doznają trudności i jedni od drugich różnią się w zdaniach. Szczególniej zachodzi to w tym przypadku, czyli mogą posiadać ziemskie dobra.

W dniu 24. Lutego Izba niższa tylko do go- dziny 7. była zebrana. Bil względem poprawie- nia ustawy o prawie dramatycznych przedstawień, został po raz pierwszy odczytany, drugie odczy- tnie odłożono na dzień 1. Marca.

Francyja.

Na posiedzeniu Izby deputowanych w dniu 3. b. m. pod przewodnictwem P. Labbey de Pom- pières, jako najstarszego Członka Izby uchwalono najprzód podzielenie téjże Iosem na 9 biur, które potem wybrały swoich Prezydentów i Sekretarzy. Gdy się to skończyło, referenci różnych biur upoważnionych do sprawdzenia pełnomocnictw nowo wybranych deputowanych zdali swoje spra-

wę, w skutek której, ponieważ w należytych porządku znalezione były dowody, ogłoszeni zostali deputowanymi PP. Hernoux, Chartrouse, Legendre, Bosc, Planelli de Lavelette, Bertrand, Berryer, de Pignerrolles, Guizot i Gelis. — Na Prezydentów i Sekretarzy nowych dziewięciu biur są wybrani: 1) Augustyn Perrier, Hr. de Preissac. 2) Marg. de Bizemont, Wice-Hr. Pannat. 3) Lafitte, Keratry. 4) Lafayette, Grea. 5) Wicehrabia de Martignac, Debelleyme. 6) Royer Collard, Bourdeau. 7) Cassaignolles, Guizot. 8) Baron Louis, Reinhac. 9) Hr. de St. Cricq, Hr. Boissy d'Anglas. — O godzinie 4. skończyło się posiedzenie.

Na posiedzeniu Izby deputowanych z dnia 4. b. m. przystąpiono do wyboru pięciu kandydatów na godność Prezydenta. Głosujących było 361; stanowcza większość 181. Następujący był skutek pierwszych rugów: P. Royer Collard otrzymał 225 głosów; P. Kazimierz Perier 190; Jenerał Sebastiani 177; P. de Berbis 131; P. Delalot 129; P. Agier 118; P. Chantelauze 116; P. de Lastour 116; P. Pardesus 112; P. Seguy 100; P. Gantier 47; Reszta głosów było rozrzuconych. PP. Royer Collard i Kazimierz Perier, którzy stanowczą mieli większość głosów, zostali ogłoszeni kandydatami na godność Prezydenta. Podczas drugich rugów do wyboru niedostających jeszcze trzech kandydatów, było głosujących 372; stanowcza większość 187. Głosy były w sposób następujący podzielone: P. Delalot miał 189; Jenerał Sebastiani 184; P. Agier 175; P. de Berbis 121; P. de Lastours 116; P. de Chantelauze 116; P. Pardessus 77; P. Gautier 36; P. Delalot, który miał najwięcej za sobą głosów, ogłoszony został trzecim kandydatem. — Ponieważ niedostawało jeszcze dwóch kandydatów, przeto na następnym posiedzeniu, czterej współubiegający się, którzy najwięcej mieli głosów, ciągnęli losy, jakoto: PP. Sebastiani, Agier, de Berbis, i de Lastours, którzyto ostatni, ponieważ starszy wiekiem, otrzymał pierwszeństwo nad P. Chantelauze. — Posiedzenie skończyło się o godzinie 5tej.

Izba Parów na posiedzeniu swoim w dniu 3. Marca trudniła się urządzeniem swoich siedmiu biur, i mianowaniem Prezydentów i Wiceprezydentów, Sekretarzy i Wicesekretarzy; Prezydentami i Sekretarzami zostali: 1) Xiążę de Blacas, Hr. Peyronnet; 2) Xiążę d'Havré, Xiążę Aremberg; 3) Hr. Chaptal, Hr. Chabillant; 4) Marg. de Marbois, Marg. d'Ambray de Dampierre; 5) Ar-

cybiskup paryżki, Hr. Montalivet; 6) Xiążę de Doudeauville, Marg. de Mirepoix; 7) Hr. Roy i Hr. de Vaudreuil. Przy otworzeniu posiedzenia mianowani ostatecznie Sekretarzami Izby są: Hr. de Bouillé, Marg. de Laplace, Wicehrabia d'Ambray, i Marszałek Marg. de Maison. Komisya do ułożenia adresu według życzeń Izby wyznaczona przez Kanclerza Francyi (Mar. de Pastoret) jako onęże Prezydenta, składa się z PP. Xiącia Doudeauville, Wicehr. Lainé, Margr. de Latour Maubourg, Margr. de Marbois, Hr. de Panisse, Hr. Simeon i Margr. de Talaru. Izba nie zbierze się wprzód, dopóki Komisya do adresu nie będzie gotową zdać swoje sprawę.

Podług gazety francuzkiej, 337 deputowanych, którzy na pierwszym posiedzeniu w dniu 3. t. m. byli obecni, zajęli miejsca w sposobie następującym: Na końcu prawej strony usiadło 36; na stronie prawej 47; w lewym środku 78; razem 161. — Na końcu lewej strony 47; na lewej 57; w lewym środku 74; razem 178.

Z Toulonu donoszą pod dniem 25. Lutego, że bryg Rusé odebrał nagle rozkaz udania się do Algieru. O blokadzie słychać, iż jest ściśle przestrzegana, i aby jeszcze była ściślejsza, popłynę tam ma jeszcze 4 brygi.

Podróż P. Caillé do Tombuktu, z upragnieniem oczekiwana, wyszła na reszcie we 3ch tomach. Towarzystwo jeograficzne Paryżkie przyznało autorowi jako pierwszemu Europejczykowi, który to tajemnicze miasto zwiedził (nie szczęśny bowiem Clapperton później tam był), nagrodę 10,000 fr.

Według wielu Dzienników lekarz francuzki mieszkający w Vera Cruz, miał tak skutecznie odkryć leczenie żółtej gorączki, iż pomiędzy stem chorych nie umiera mu jak 2ch lub 3ch.

Państwo Papieżkie.

Nowy Posel francuzki przy Stolicy S. Hrabia de la Ferronays przybył do Rzymu w dniu 4. Marca wieczorem.

WIDOWISKA we LWOWIE.

Teatr polski. — Dziś: *Spazmy modne*, Komedyja we 3 aktach, oryginalnie przez Woyc. Boguslawskiego napisana.

Teatr niemiecki. — Jutro: na korzyść malarza teat. JP. Antoniego Lange: *Der Alpenkönig und der Menschenfeind*, romantisch - komisches original Zauberspiel in 2 Aufzügen, von Ferdinand Raimund.

Ponieważ w przeszły Piątek, dla zasłanych po wydrukowaniu Gazety przeszłód, Ner. 12. Rozmaitości nie mógł być wydany, przeto go dziś dołączamy.